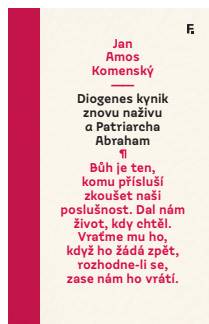

Diogenes kynik znovu naživu a Patriarcha Abraham

Jan Amos Komenský

První část knihy ve zbrusu nové edici přináší nový překlad Komenského školní hry z roku 1640 Diogenes Cynicus redivivus. Tento známý text čekal na nové přetlumočení celých 54 let; nový český převod bude jistě pro mnoho čtenářů lákavější než zestárlý překlad. Druhá část knihy nabízí čtenářům české přetlumočení Komenského v pořadí druhé hry Abrahamus Patriarcha. Z této Komenského práce byly dosud českým čtenářům k dispozici jen drobné ukázky. Oba překlady vycházejí s komentáři a úvodní studií.

Překlad Markéta Klosová. 600. publikace nakladatelství Filosofia.

Micromegas; Listy Amabedovy | Voltaire

Druhá audiokniha nakladatelství uvede dvě výjimečná díla přední osobnosti osvícenství, filosofa, básníka a spisovatele Voltairea. Filosofická novela Micromegas se řadí mezi jedny z prvních vědeckofantastických děl vůbec, Listy Amabedovy představují v epistolární formě kritiku evropské civilizace, kolonialismu a církve. Obě satirická díla spojuje pohled na vlastní společnost a kulturu z vnější perspektivy. Voltairova díla zůstávají aktuální i více než 250 let po svém vzniku a budou doplněna o rozhovor s odborníkem nejen nad texty samotnými, ale i nad širším kontextem doby.

Překlad Hana Fořtová.

Proč na klimatickém rozvratu záleží | Rupert Read

Britský filosof Rupert Read tematizuje jako nejnaléhavější problém dneška změnu klimatu a ohrožení naší planety. Jestliže skutečně rychle směřujeme k zániku naší civilizace v podobě, jak ji dosud známe, nesmíme podle Reada před celoplanetární krizí zavírat oči, naopak si musíme uvědomit, jak neudržitelná je současná (klimatická) politika. Civilizace však ještě není ztracená, naději na její transformaci autor spatřuje v realističtém, lokálním a komunálním klimatickém aktivismu.

Překlad Sylva Ficová.

Anděl na hrotu meče | Vítězslav Gardavský

Český filosof Vítězslav Gardavský pracoval na knize v obtížných pracovních podmínkách během let 1972–1975, kdy mu bylo zapovězeno působit v oboru. Navazuje zde sice na řadu motivů ze svých předchozích dvou knih (*Bůh není zcela mrtev, Naděje ze skepse*), nicméně současně rozvíjí, na příkladu starozákonního proroka Jeremiáše, zcela původní úvahy, v nichž se pokouší rehabilitovat „proroka“ – a to nikoli jako osobnost, ale daleko spíše v jeho společenské funkci sociálního kritika. Vydání se opírá o strojopisnou i rukopisnou verzi Gardavského knihy.

Herbartovi dědicové | Xavier Galmiche, Jan Svoboda, Josef Zumr (eds.)

Publikace otevírá jednu ze stěžejních, třebaže dnes nezřídka opomíjených tematických oblastí českého filosofického myšlení. První část knihy představuje v češtině dosud nepublikovanou, avšak klíčovou studii Otakara Hostinského Herbartova estetika (1891). Druhá část je věnována soudobým ideovým reflexím této tradiční filosofické problematiky jak z pera zahraničních, tak i domácích autorů, a nabízí potřebný metodický pohled na její tvůrčí vklad a potenciální přínos novějším myšlenkovým proudům, ať už formalisticky, strukturalisticky či jinak orientovaným.

Korespondence Jana Marka Marciho z Kronlandu

Kateřina Šolcová, Magda Králová, Zdeněk Žalud (eds.)

Kritická edice a překlad dochované učenecké korespondence českého profesora medicíny a hodnostáře pražské univerzity Marka Marciho z Kronlandu (1595–1667), mezi jejíž nejvýznamnější příjemce patřili Athanasius Kircher (1602–1680), Jan Caramuel z Lobkovic (1606–1682) a Galileo Galilei (1564–1642). Jedná se o soubor 61 dopisů, které obsahují většinou debaty o dobových vědeckých tématech. Vlastní korespondence je uvedena předmluvou a opatřena kritickým a výkladovým poznámkovým aparátem. Kniha vychází bilingvně a s anglickými registry.

Překlad Kateřina Šolcová, Magda Králová a Zdeněk Žalud.

FILOSOFIE A SOCIÁLNÍ VĚDY

Emancipace a útlak. Kapitoly z politické filosofie | Martin Brabec

Práce analyzuje některá témata z oblasti politické filosofie. Předkládá např. jednu z vizí dějin, spory o definici svobody, analýzu tlaku ekonomické moci jak na jedince, tak na stát jako celek, či dvě protikladné koncepce demokracie. Jako významný emancipační společenský nástroj prezentuje nepodmíněný základní příjem. Tato témata však nejsou pojata jako disparátní entity, nýbrž jako rysy určitého jednotícího rámce, jímž jsou různé formy útisku a k nim vztažené formy emancipace.

Od zneuznání ke spravedlnosti. Kritická teorie globální společnosti a politiky

Marek Hrubec

Kniha předkládá kritickou sociální a politickou teorii uznání a spravedlnosti založenou filosoficky a rozvinutou v sociálních vědách. Jde o druhé, rozšířené a aktualizované vydání, které vychází po více než deseti letech od vydání prvního. Autor tak využil příležitosti reflektovat teoretický i praktický vývoj, který se za tu dobu udál, a knihu rovněž aktualizoval v návaznosti na reakce čtenářů a komentujících autorů.

Druhé, doplněné vydání.

Vyhledit kastu, rozdrtit třídu. Subalterní indické politické myšlení

Jiří Krejčík

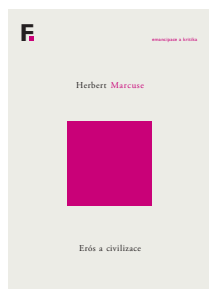
Publikace předkládá českému publiku přehled vývoje, jímž prošla indická hnutí nedotýkatelných i nízkých kast za posledních sto let. Úvodní studie seznamuje čtenáře jak s historií těchto hnutí, tak s úskalími při jejich analýze. Výběr reprezentuje texty nejvýznamnějších občanských aktivistů, politických myslitelů i sociálních vědců spojených s různými proudy subalterního politického myšlení. Závěrečná studie načrtává možné perspektivy politického zastoupení dalitských a nízkých kast na indické politické scéně.

EMANCIPACE A KRITIKA

Erós a civilizace | Herbert Marcuse

Německo-americký filosof rozvíjející kritickou teorii frankfurtské školy ve své knize *Erós a civilizace* (1955) zásadně přispěl k diskusím o smysluplnosti tzv. freudo-marxismu. Témata, koncepty a metody freudovské psychoanalýzy se pokusil skloubit s Marxovým projektem kriticky zaměřené filosofie. Dvojímu konceptuálnímu ohnisku u Marcuseho odpovídá podvojnost politického apelu: změnit svět, proměnit život. Plánované vydání českého překladu znemožnily politické okolnosti po roce 1968, kniha tak vychází až nyní.

Překlad Lubomír Sochor.

Kontradikce. Časopis pro kritické myšlení 2023/1

Michael Polák, Ondřej Slačálek (eds.)

Contradictions. A Journal for Critical Thought 2023/2

Grzegorz Piotrowski, Ondřej Slačálek (eds.)

Dvojjazyčná ročenka nazvaná Kontradikce/Contradictions je médiem věnovaným odbornému bádání a diskusím o dějinách a současnosti kritického sociálního myšlení ve střední a východní Evropě, jakož i o „postkomunistické“ situaci v dalších částech světa. Nyní vychází její české a anglické číslo poprvé ve dvou oddělených svazcích. Hlavním tématem český psaného čísla jsou „anarchistické impulzy“, anglické se zaměřuje na zkušenosti různých forem anarchismů ve střední a východní Evropě.

Vyjde rovněž jako e-kniha.

Českokrumlovské berní prameny druhé poloviny 15. a počátku 16. století

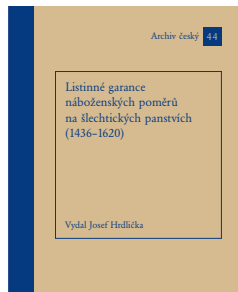
Martin Nodl (ed.)

Český Krumlov patří k nemnoha z českých a moravských poddanských měst, jež mají pro období 15. a počátku 16. století dochovány prameny berní povahy. Edice českokrumlovských berních pramenů, vzniklých jako součást daňové evidence rožmberské městské i vrchnostenské správy, zahrnuje tři typy písemností: berní soupisy z let 1459 a 1466, berní rejstřík z roku 1463 a berní povinnosti z přelomu 15. a 16. století, jež jsou součástí rožmberských urbářů. V nich je zachyceno nejen vnitřní město, ale i krumlovské předměstí a samostatně spravovaný Latrán.

Listinné garance náboženských poměrů na šlechtických panstvích (1436–1620)

Josef Hrdlička (ed.)

Svazek edičně zpřístupňuje listiny z let 1436 až 1620 pro některá česká a moravská vrchnostenská města, jejichž vydavatelé se v nich snažili garantovat budoucí vývoj náboženských poměrů v dané lokalitě. Publikováno je 75 listin v podobě in extenso, doplněných záhlavním registrem a poznámkovým aparátem. Součástí edice je úvodní studie, jejíž první část představí celý soubor studovaných pramenů a zasadí je do historického kontextu.

Registrum na deset truhlic s privilegii Českého království.

Soupis listin uložených v korunním archivu na Karlštejně z počátku 16. století
Lenka Bobková a kol. (eds.)

Edice zpřístupňuje soupis písemností z archivu České koruny na Karlštejně, který daly na počátku 16. století zhotovit české stavy. Nešlo pouze o inventární pomůcku, soupis vyjadřoval zároveň představy politické reprezentace o státoprávní podobě České koruny, a to hluboko do raného novověku. Pro domácí stavy byl dostupným přehledem o právech a privilegiích českého krále, rozloze České koruny či o smlouvách českých a evropských panovníků. Edice zohledňuje celkem 23 českých a 10 německých rukopisů.

Jakoubek ze Stříbra, Česká nedělní postila | Ota Halama (ed.)

Publikace přináší kritickou edici Výkladů nedělních epištol mistra Jakoubka ze Stříbra, které se dochovaly jako přítisk k druhému norimberskému vydání Husovy postily z roku 1564. Jde o soubor celkem 54 kázání, pocházejících zřejmě z poloviny dvacátých let 15. století.

Mincovnictví Břetislava I. | Jiří Lukas, Jan Videman a kol.

Publikace je založena na podrobném rozboru dvou velkých, dosud nepublikovaných denárových nálezů mincí z doby vlády Břetislava I. u Šelešovic a Žehuně. Analýza nálezů umožňuje nově formulovat širší ekonomické i administrativní souvislosti Břetislavova mincovnictví a osvětlit i otázku tzv. Břetislavovy mincovní reformy, kladené obecně do období kolem roku 1050. Podalilo se rovněž stanovit relativní chronologickou posloupnost ražby jednotlivých denárových typů tohoto panovníka.

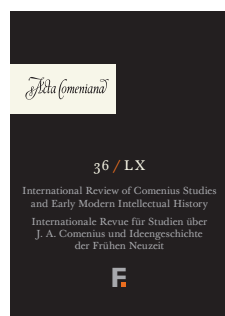
Numismatický sborník 36/1 a 36/2 | Jiří Militký (ed.)

Numismatický sborník prezentuje výsledky numismatického bádání v českých zemích i v širší střední Evropě. Jeho hlavním úkolem je průběžné zveřejňování nových hromadných i jednotlivých mincovních nálezů a revize nálezů starších, prostor však dostávají rovněž příspěvky zaměřené na souvislosti, v nichž mince vystupují jako důležitý historický pramen.

Acta Comeniana 36

Vladimír Urbánek, Lucie Storchová (eds.)

Svazek přináší čtyři studie k intelektuálním dějinám raného novověku a osm recenzí recentní zahraniční i domácí literatury. Ze studií je třeba zmínit zejména inovativní příspěvek Mártona Szentpéteriho, který se zabývá vývojem teorie poznání v první polovině 17. století a filosofickým vlivem herborské tradice a karteziánství na intelektuální produkci sedmihradských vzdělců. Lucie Storchová zkoumá humanistické polemiky a invektivy na pražské univerzitě počátku 17. století. Studie Vojtěcha Hladkého se zaměřuje na komparaci astronomického a přírodně filosofického myšlení Francesca Patriziho a Johannese Keplera. Příspěvek Kateřiny Šolcové analyzuje diskuse o vakuu v kontextu přírodní filosofie v českých zemích v 17. století.

Democracy and Opinion. On Nadia Urbinati's Theory of Democracy Jan Bíba (ed.)

Současná krize demokracie, kterou zakoušejí mnohá demokratická společenství, nutí nejenom politické teoretiky opětovně promyšlet klíčové pojmy demokratické tradice. Tato situace pak vede k nárůstu nových teoretických přístupů. Předkládaný svazek je věnovaný kritické diskusi díla Nadii Urbinati, která patří k předním současným teoretikům demokracie a jejíž dílo je známé i českému čtenáři. Jednotlivé, anglicky psané příspěvky tak diskutují její pojetí demokratického proceduralismu, reprezentativní demokracie, role soudnosti či populismu.

Kritický posthumanismus | Josef Moural, Vít Pokorný (eds.)

Mimořádné číslo Filosofického časopisu je věnováno tzv. kritickému posthumanismu, tedy širokému myšlenkovému proudu, který se na filosofické rovině zabývá vztahem lidského a nelidského a navazuje na odkaz poststrukturalismu ve smyslu odvratu od antropocentrického, logocentrického a patriarchálního založení myšlení. V českých zemích, kde je kritický posthumanismus stále ještě poměrně neznámý, by právě toto číslo Filosofického časopisu mělo posloužit jako úvod do nově se rozvíjejícího dynamického myšlenkového proudu. Právě z toho důvodu bude publikováno v českém jazyce.

The Bohemian Reformation and Religious Practice 12

Zdeněk V. David, Martin Dekarli, Phillip N. Haberkern, David R. Holeton (eds.)

Publikace je dalším svazkem anglicky psané řady „BRRP“, založené již v roce 1994, která mapuje intelektuální dějiny české reformace 14.–17. století v širokém transdisciplinárním kontextu, a to se zvláštním zřetelem k filosofii, teologii, dějinám umění, liturgii a muzikologii. Garantem edičního projektu je spolu s Filosofickým ústavem AV ČR též Collegium Europaeum FF UK.

Afrodíté včera a dnes. Metamorfózy antické bohyně

Jan Bažant, Roman Prahel (eds.)

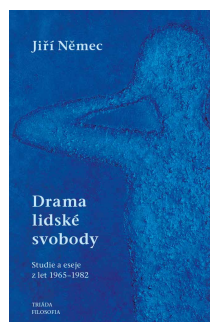
Soubor případových studií k podobám jednoho z nejvýznamnějších antických božstev. Řeckou Afroditu, kterou Římané znali jako Venuši, studie analyzují z různých úhlů. Chronologicky postihují období od antiky až po současnost a vedle historických témat se zabývají i současným uměním a divadelní praxí. Na projektu se podíleli badatelé z různých oborů: klasické archeologie, klasické filologie, religionistiky, dějin umění, divadelní a hudební vědy. Publikace vychází z vědecké konference *Afrodita včera a dnes* pořádané dne 22. září 2021 v Akademii věd České republiky.

Drama lidské svobody. Studie a eseje z let 1965–1982

Jiří Němec

Vybrané práce Jiřího Němce z rozmezí více než patnácti let spojuje téma lidské svobody. Otázku svobodného jednání, jeho předpokladů a důsledků považoval autor celoživotně za vůbec nejdůležitější. Výbor editora Roberta Krumpfhanzla zachovává chronologii vzniku textů a umožňuje tak sledovat podoby a vývoj Němcova myšlení v dosud neznámé celistvosti. Název knihy odkazuje k místu ve studii *Implikace svobody*, v níž píše Jiří Němec o životním obratu, provázeném převzetím odpovědnosti.

Vychází ve spolupráci s nakladatelstvím Triáda.

Metapopulistická demokracie. Politika doby přechodu

Michael Hauser

Knihy představuje původní teorii současného populismu, která tento fenomén zasazuje do širších kulturních a ekonomických proměn, jež způsobily erozi liberální demokracie. Autor interpretuje dnešní populistickou politiku jako historicky nový jev, v němž se propojuje postmoderní mnohost a nesoudržnost s konzervativními hodnotami a socialistickými principy. Tato politika vykazuje jinou sémantickou strukturu než předchozí formy populismu. Kniha teoreticky objasňuje populistické strategie, které umožňují sjednocovat roztráštěnou společnost bez ucelených doktrín a ideologií. Tímto způsobem populismus nahrazuje liberální principy sjednocení (občanství a lidská práva) a vytváří populistickou demokracii.

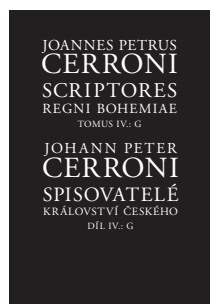
Příhodnější spojení není možné. Vzájemná korespondence Antonína Škarky a Dmytra Čyževského (1939–1972)
Marie Škarpová a kol. (eds.)

Rukopis je kritickou edicí veškeré vzájemné odborné korespondence mezi českým filologem a literárním historikem Antonínem Škarkou a filosofem a komparatistou Dmytrem Čyževským, která se dochovala z let 1939–1972. Vedle standardního edičního aparátu kniha obsahuje průvodní studii, která poukáže na jedinečnost editované korespondence, svědčící mj. o tom, že oba bohemisté dokázali navzdory nemožnosti osobního setkávání právě v korespondenci dlouhodobě rozvíjet plodnou spolupráci, která ve druhé polovině 60. let 20. století vyústila až v konstituování unikátního vědecko-vydavatelského týmu napříč železnou oponou.

Spisovatelé Království českého. Díl IV.: G

Johann Peter Cerroni

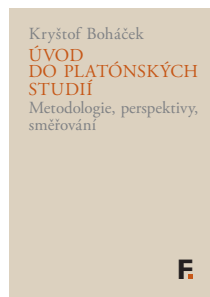
Slovníkem spisovatelů Království českého *Scriptores Regni Bohemiae*, jehož autorem byl moravský zemský úředník, historik a sběratel Johann Peter Cerroni (1753–1826), vrcholí několik desítek let trvající snahy řady učenců druhé poloviny 18. století postihnout dějiny vzdělanosti českého státu. Cerroni do slovníku zařadil všechny jemu známé vzdělance Českého království. Na zpracování hesel se podílejí latinisté, germanisté, bohemisté a hebraista, kteří edici opatřili textově-kritickým aparátem, výkladovými poznámkami a přeložili latinské bigramy učenců do češtiny.

Úvod do platónských studií.

Metodologie, perspektivy, směřování

Kryštof Boháček

Knihy předkládá v českém prostředí dosud chybějící celkový přehled platónského bádání od konce 17. století po současné trendy, včetně detailních rozborů textů klíčových autorů. Součástí je i mezinárodně výjimečný přehled české platónské scény. Kritériem jsou hermeneutická východiska jednotlivých škol a společné momenty v metodologii každého z interpretů, včetně molekulárního perspektivismu, jenž je vlastní pozicí autora.

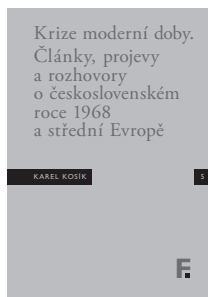

Karel Kosík. Krize moderní doby.

Články, projevy a rozhovory o československém roce 1968 a střední Evropě

Roman Kanda, Ivan Landa, Jan Mervart (eds.)

Pátý svazek Sebraných spisů Karla Kosíka zahrnuje texty, které vznikaly v šedesátých a devadesátých letech minulého století. Jádrem tvoří úvahy, projevy, polemiky a rozhovory související s událostmi československého roku 1968. Jejich vůdčím motivem je vědomí novodobé krize základního vztahu ke skutečnosti: analýza příčin a projevů této krize, stejně jako východisek z ní. Svě úvahy rámuje autor reflexemi politického dění v Československu šedesátých let, jehož byl v roce 1968 zároveň aktivním účastníkem. Svazek uzavírají eseje z devadesátých let, v nichž hodnotí rok 1968 s odstupem a obohacuje svoji dřívější diagnózu krize moderní doby o nové postřehy.

DOTISKY

Etika umělé inteligence | Mark Coeckelbergh

Belgický filosof Mark Coeckelbergh nabízí přístupný přehled etických výzev spojených s umělou inteligencí. Doporučuje odhlédnout od katastrofických scénářů, oblíbených v Hollywoodu, a zaměřit se na reálné problémy. Umělá inteligence pohání vyhledávač Google, umožňuje cílenou reklamu na facebooku, práci hlasových asistentů, prediktivní práci policie, řídí autonomní zbraně i auta. Tyto již existující technologie vyvolávají obavy o bezpečnost, soukromí, odpovědnost za vlastní rozhodnutí, transparentci a zaujatost, nemluvě o nahrazení lidské práce. Coeckelbergh však nejen klade otázky, nýbrž nabízí také konkrétní doporučení, zvláště vtělit do konstrukce umělé inteligence etické hodnoty.

Překlad Sylva Ficová.

Počátky českého raně středověkého mincovnictví

Jiří Lukas, Jan Videman

Diskuse o počátcích českého mincovnictví a chronologii nejstarších českých ražeb probíhá posledních dvě stě padesát let a vyvíjí se na základě postupně nabývaných zkušeností založených na rozšiřující se pramenné základně. Na raný vývoj, tj. zahájení a počátky mincovnictví v jednotlivých střeoevropských státech, tedy i v Čechách, je třeba vždy pohlížet jako na návazný, vzájemně se ovlivňující proces, jenž je určován ekonomickými, mocensko-politickými, ale i kulturními souvislostmi.

E-KNIHY

Kontradikce. Časopis pro kritické myšlení 2023/1

Michael Polák, Ondřej Slačálek (eds.)

Contradictions. A Journal for Critical Thought 2023/2

Grzegorz Piotrowski, Ondřej Slačálek (eds.)

Viz edice Kontradikce.

Nakladatelství Filosofia
Filosofického ústavu AV ČR, v. v. i.
Jilská 1, 110 00 Praha 1

filosofia@flu.cas.cz
filosofia.flu.cas.cz
facebook.com/nakladatelstvfilosofia

Termíny vydání jednotlivých titulů a mnohé další, včetně řady e-knih v PDF zdarma, najdete na webové adrese filosofia.flu.cas.cz.

Přejeme příjemnou četbu!